

KNO

Operaties aan de amandelen bij kinderen

Uw KNO-arts heeft de klachten van uw kind beoordeeld en voorgesteld om deze te behandelen met een operatie aan de amandelen. Deze folder geeft u informatie over de operatie.

Wat zijn de amandelen en wat is de functie?

Het lichaam heeft een uitgebreid systeem om infecties te bestrijden, het zogenaamde lymfkliersysteem. De overgang van de mond en de neus naar de keel bevat, als een soort ring, veel van dit lymfklierweefsel. Het vangt binnendringende ziekteverwekkers zoveel mogelijk op en maakt ze onschadelijk.

Op een paar plaatsen is dit lymfklierstelsel verdikt:

1. In de neus-keelholte

De ruimte achter de neus boven het zachte gehemelte is de neus-keelholte. Het verdikte lymfklierweefsel in het dak van de neus-keelholte is de neusamandel (het adenoïd). De neusamandel is vooral bij jonge kinderen aanwezig. Vanaf ongeveer het 8ste levensjaar neemt de grootte af. Aan beide kanten van de neusamandel begint de Buis van Eustachius, de verbinding waardoor lucht van de neus-keelholte naar de oren moet gaan.

2. In de keel

De keelamandelen (de tonsillen) zijn te zien als knobbels links en rechts achter in de keel. De huid, het aanhangsel van het zachte gehemelte, hangt midden tussen de keelamandelen.

3. Achter op de tong

Tongamandelen zitten achterop de tong en gaan aan de zijkant van de tong over in de keelamandelen. De tongamandel geeft maar heel soms klachten en wordt daarom verder in deze folder niet behandeld.

De amandelen vormen maar een heel klein gedeelte van het lymfkliersysteem van het lichaam. Verwijdering van de amandelen heeft daarom geen merkbare gevolgen voor de afweer.

Welke klachten kunnen de amandelen geven?

Als de amandelen de hoeveelheid binnendringende ziekteverwekkers niet meer aankunnen, raken ze ontstoken. Hierbij treedt een flinke zwelling van de amandelen op.

Is dit het geval bij de neusamandel, dan kan dit leiden tot voortdurende of telkens optredende verkoudheid met een vieze neus. Andere klachten kunnen zijn: slecht slapen, snurken, veel door de mond ademen of herhaalde oorontstekingen.

Als het de keelamandelen betreft, bestaan de klachten uit herhaalde perioden van keelpijn met slikklachten en temperatuursverhoging. De keelamandelen kunnen ook voortdurend meer of minder ontstoken zijn. In dat geval treden klachten van moeheid, hongerigheid, afgenomen eetlust en slechte adem meer op de voorgrond. In de hals zijn dan vaak verdikte lymfklieren te voelen. Zeer grote keelamandelen kunnen zelfs de ademhaling wat belemmeren, wat onrust geeft tijdens het slapen.

Zijn de keel- en neusamandelen gelijktijdig ontstoken, dan bestaan de klachten uit een combinatie van het bovenstaande.

Wanneer is het gewenst om amandelen te verwijderen?

De ernst van de klachten bepaalt of het nodig is om amandelen te verwijderen. Hierbij is de mate van ziek zijn belangrijk, maar ook de vraag hoe vaak dit optreedt. Als het onvoldoende lukt om de klachten met medicijnen te bestrijden, kan het verstandig zijn om de amandelen weg te laten halen. Vanzelfsprekend hangt het hierbij van de klachten af of alleen de neusamandelen of zowel de keel- als neusamandelen verwijderd zullen worden.

De leeftijd van het kind speelt ook een rol. Een absolute leeftijdsgrens is er niet, de ernst van de klachten is en blijft de belangrijkste factor. Bij de neusamandel is volledige verwijdering niet mogelijk. Het gaat hier om het uitnemen van het middelste, meest verdikte gedeelte. De neusamandel kan vanuit de randen aangroeien en soms na verloop van tijd weer klachten geven. De keelamandelen kunnen wel volledig worden weggehaald, maar soms groeit er vanaf de tongamandel nog een restje uit.

Hoe vindt de operatie plaats?

Knippen of pellen?

De operatie wordt tijdens een kortdurende narcose gedaan. Bij het onder narcose brengen mag één ouder/verzorger aanwezig zijn. Bij kinderen wordt meestal een operatietechniek gebruikt die men vroeger amandelen knippen noemde. Deze naam kwam voort uit het feit, dat men daarbij de keelamandelen gedeeltelijk verwijderde (knipte). Tegenwoordig wordt met een vergelijkbare techniek wel voor volledige verwijdering van de keelamandelen gezorgd. Er wordt een speciaal instrument gebruikt om de keelamandelen in één beweging los te maken van de onderlaag.

Bij volwassenen zitten de keelamandelen veel vaster dan bij kinderen. De operatietechniek die in deze situatie gebruikt wordt, staat bekend als amandelen pellen. Hierbij worden de keelamandelen nauwkeurig losgehaald van de onderliggende weefsellaag (uitgepeld). In een aantal gevallen wordt bij oudere kinderen dezelfde techniek gebruikt als bij volwassenen.

Als er geen complicaties zijn en als uw kind goed drinkt, mag het nog dezelfde dag naar huis.

Is er kans op complicaties?

Nabloeding

Bij iedere operatie, ook bij het verwijderen van amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval kan dat een nabloeding zijn. Daarom is een normale bloedstolling bij deze ingreep belangrijk. Er mogen dus van tevoren geen medicijnen worden ingenomen die de stolling nadelig beïnvloeden, zoals pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten (aspirine, acetosal, etc.).

Stemverandering

Bij kinderen kan na de operatie sprake zijn van een open neusspraak, vooral als de neus- en keelamandelen erg groot waren. Tijdens het spreken ontsnapt teveel lucht via de neus bij de klanken die normaal alleen met de mond gevormd worden. Soms kan de stem wat hoger worden.

In bijna alle gevallen is deze verandering tijdelijk, in een enkel geval is kortdurende logopedie (spraakles) nodig.

Wat kunt u verwachten na de operatie?

Direct na de ingreep

Na de operatie heeft uw kind, vooral als de keelamandelen zijn verwijderd, pijn in de keel. Vaak heeft het nog wat oud bloed in de neus en in de mond. Veel drinken is erg belangrijk. Meestal is hiervoor wat extra aansporing nodig (zie de folder: "Adviezen na KNO-dagbehandeling").

Weer thuis

De eerste paar dagen na de operatie zal uw kind zich wat ziek voelen. Vooral na een keelamandeloperatie kan praten en eten pijnlijk zijn. De pijn kan ook uitstralen naar de oren. De pijn kan goed bestreden worden met paracetamol zetabletten. Als uw kind praat, klinkt het in het begin of het een volle mond heeft. Al deze klachten gaan geleidelijk over. Op de plaats van de verwijderde amandelen ontstaat een grijswitte laag. De uitademingslucht kan hierdoor wat weeïg ruiken en het kan een vieze smaak in de mond geven. Het witte laagje is na ongeveer een week verdwenen.

Het is belangrijk dat uw kind de eerste dagen na de operatie regelmatig drinkt. Dat houdt de keel schoon, bevordert de genezing en vermindert de pijn. Het is hierbij beter 3 keer een klein slokje te nemen, dan 1 grote slok. Ook waterijsjes hebben een pijnstillende werking. Uw kind mag vanaf de operatiedag eten of drinken waar het zin in heeft. Vermijd wel hard voedsel (zoals broodkorsten, beschuit, chips) en scherp gekruid voedsel.

Houd uw kind een paar dagen binnen. In het algemeen is een kind na een week weer voldoende opgeknapt om buiten te spelen of naar school te gaan. Zwemmen en sporten mag pas 2 tot 3 weken na de operatie.

U hebt 6 weken na de operatie een telefonische controleafspraak. Omdat er dan wordt gebeld vanuit het ziekenhuis, zal in de display van uw telefoon 'privé' of 'anoniem' staan.

Vragen?

Het is niet mogelijk om in een folder alle details voor elke situatie te beschrijven. Het kan zijn dat er voor u, ondanks de uitleg van uw arts, nog onduidelijkheden zijn. Ook is het mogelijk dat u over eventuele nadelige gevolgen van de ingreep nog nader overleg wilt hebben. Aarzel in deze gevallen niet om de KNO-arts verdere uitleg te vragen. Aan dat verzoek zal graag worden voldaan.

U kunt ook contact opnemen met de polikliniek KNO. De polikliniek is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9:00 en 15:00 uur. Telefoonnummer: 0515 - 48 89 86.

**Antonius Ziekenhuis
Bolswarderbaan 1
8601 ZK Sneek**

**Urkerweg 4
8303 BX Emmeloord**

**Vissersburen 17
8531 EB Lemmer**

**Postadres
Postbus 20.000
8600 BA Sneek**

**Telefoon
0515 - 48 88 88**

www.mijnantonius.nl

11-01-2019